

Aanvraagvereiste participatie, Sarah Ros, VNG, 12-12-2019

De Toelichting bij de Omgevingsregeling lijkt hier duidelijk over

p.12:

Het aanvraagvereiste participatie is als een algemeen aanvraagvereiste voor alle omgevingsvergunningen opgenomen. Op deze manier worden initiatiefnemers gestimuleerd om aan participatie te doen. Vroegtijdig betrekken van de omgeving zorgt ervoor dat verschillende perspectieven, kennis en creativiteit snel op tafel komen. Zo draagt het aanvraagvereiste participatie bij aan meer draagvlak van initiatieven en betere besluiten.

p.27:

Bij de aanvraagvereisten voor omgevingsvergunningen is in beginsel gekozen voor terughoudendheid bij de regeling daarvan. Dit betekent dat in deze regeling voor decentrale omgevingsvergunningplichten in beginsel geen aanvraagvereisten worden vastgesteld. (Over dit uitgangspunt en de gemaakte/voorzienige uitzonderingen zie paragraaf 10.1 van deze toelichting).

P.71:

Uitputtend geregeld en vormvrijheid

Het aanvraagvereiste participatie geldt voor alle omgevingsvergunningen en is daarmee uitputtend geregeld.

Dit betekent dat dit aanvraagvereiste geldt voor:

- **de van rijkswege aangewezen vergunningplichtige activiteiten; en**
- **de decentraal aangewezen vergunningplichtige activiteiten zoals opgenomen in een omgevingsplan, omgevingsverordening of waterschapsverordening.**

Hiermee wordt de vormvrijheid van het participatieproces verzekerd. Het **is primair de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer om een adequate vorm te kiezen** waarin participatie bij de voorbereiding van een aanvraag plaatsvindt. Participatie is maatwerk. De locatie, de aard van het project en de betrokkenen zijn namelijk elke keer anders. Veel initiatiefnemers en overheden hebben de afgelopen jaren kennis en ervaring opgebouwd met participatie. Die kennis en ervaring kan worden gebruikt om het participatie proces voorafgaand aan de aanvraag vorm te geven.

Door de uitputtendheid van het aanvraagvereiste kunnen decentrale overheden dus geen aanvullende regels stellen over participatie voor vergunningplichtige activiteiten zoals opgenomen in een omgevingsplan, omgevingsverordening of waterschapsverordening. Bijvoorbeeld een vereiste dat burenen hun instemming moeten hebben verleend voor een activiteit. Zo een vorm van 'burenenplanologie' miskent ook de rol van het bevoegd gezag en is niet geoorloofd.

P.212

Eerste lid

Op grond van dit algemene aanvraagvereiste geeft de aanvrager van een omgevingsvergunning bij de aanvraag aan of burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding van de aanvraag zijn betrokken. **De aanvrager is niet verplicht om dergelijke derde-belanghebbenden en overige geïnteresseerden bij de voorbereiding van de aanvraag te betrekken, maar is wel verplicht om aan te geven of zij al dan niet betrokken zijn. Het enkele feit dat bij de aanvraag is aangegeven dat er geen participatie heeft plaatsgevonden kan niet resulteren in het besluit om de aanvraag niet te behandelen en kan evenmin een reden zijn voor het weigeren van de vergunning.** Laat de aanvrager echter in het midden of participatie heeft plaatsgevonden dan wordt niet aan dit aanvraagvereiste voldaan.

Tweede lid

In het tweede lid is vastgesteld dat als burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding van de aanvraag betrokken zijn, de aanvrager aangeeft hoe zij precies betrokken zijn en wat de resultaten daarvan zijn. **Op basis van deze informatie bepaalt het bevoegd gezag of deze over voldoende gegevens beschikt om de belangen af te wegen en een zorgvuldig besluit te nemen. Beschikt het bevoegd gezag niet over voldoende gegevens dan kan deze gebruik maken van de mogelijkheden die bijvoorbeeld de Awb biedt om aanvullend de gelegenheid te geven tot inspraak of contact met derde-belanghebbenden.**

Derde lid

In het derde lid van dit artikel is verduidelijkt dat het aanvraagvereiste niet alleen geldt voor de van rijkswege aangewezen vergunningplichtige activiteiten, maar ook voor de aangewezen vergunningplichtige activiteiten in een omgevingsverordening en waterschapsverordening. Uit artikel 7.1 vloeit al voort dat het aanvraagvereiste ook van toepassing is op aanvragen om omgevingsvergunningen die op grond van een omgevingsplan verplicht zijn.

EXTRA P.70:

Aanvraagvereiste participatie

Naar aanleiding van het amendement-Albert de Vries⁴⁷ is in artikel 16.55, zesde lid, van de Omgevingswet bepaald dat bij ministeriële regeling in ieder geval regels worden gesteld over het bij de aanvraag om een omgevingsvergunning verstrekken van gegevens over participatie van en overleg met derden. Artikel 7.4 dient ter uitvoering van dit artikellid. Het doel van dit artikel is om in de eerste plaats de initiatiefnemer te stimuleren stil te staan bij participatie rond het voorgenomen initiatief en in de tweede plaats het bestuursorgaan hierover inzicht te verschaffen. De formulering van het artikel biedt de aanvrager de mogelijkheid het bevoegd gezag inzicht te geven door bij de aanvraag aan te geven:

47 Kamerstukken II 2014/15, 33962, nr. 39

- of participatie voorafgaand aan de aanvraag heeft plaats gevonden;
- als dit het geval is: hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding van de aanvraag zijn betrokken; en
- wat de resultaten daarvan zijn.

Het gaat hier dus om participatie voorafgaand aan de aanvraag en dus ook voorafgaand aan de formele besluitvorming.

Het aanvraagvereiste participatie verschilt van de regels om participatie te borgen die in het Omgevingsbesluit zijn opgenomen. Het bevoegd gezag motiveert bij het vaststellen van een omgevingsvisie, het programma, het omgevingsplan en het projectbesluit hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen zijn betrokken bij de voorbereiding en wat de resultaten daarvan zijn. Die instrumenten kunnen niet zonder motivering worden vastgesteld.

Het aanvraagvereiste participatie ziet op het verstrekken van gegevens en bescheiden bij een vergunningaanvraag. Een aanvrager geeft bij de aanvraag aan of en zo ja hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding van de aanvraag zijn betrokken en wat de resultaten daarvan zijn. Het is aan het bevoegd gezag om te bepalen of het over voldoende gegevens beschikt om een zorgvuldig besluit te nemen. Overigens is die afweging niet nieuw en vindt onder huidig recht ook al plaats.

LINKS:

De 'wegwijzers participatie bij reguleren en uitgebreide procedure:'

<https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/participatieomgevingswet/participatie-wet/omgevingsvergunning/wegwijzer-participatie-vergunningverlening/>

De 'meest gestelde vragen en antwoorden over participatie in de Ow':

<https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/participatieomgevingswet/participatie-wet/omgevingsvergunning/uitleg-participatie-omgevingswet/>